

САНА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1991 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТҮН ТАРКАР

2002 с.ыл
АЛТЫННЫҢ
26 КҮНҮ
СУБУОТА
№ 128 (8877)

Улуус дьаһалтатын отчуоттара

ҮЛЭ СӨПТӨӨХТҮК БАРАН ИҔЭР ДИЭТИЛЭР

Бу күнүргэ нэһиликтэринэн улуус дьаһалтатын 9 ыйдаах отчуоттара буола тураллар. Алтынны 22 күнүгэр улуус баһылыга И.Н.Аммосов кытта сылдьар биригээдэ Хатылы нэһиликэгэр отчуоттаата. Муннаагы нэһилик баһылыга У.Н.Атласова кэлбит дьону кытта билиһиннэринтэн сабалаата. Ол курдук, улуус баһылыгы кытта үөрэх управлениетин начальнига Е.С.Сидоров, финансовый-казначейский управление начальнига солбуйааччы В.В.Савиник, Маарыкчааннаагы ПО директора А.Г.Григорьева, культура управлениетин начальнига солбуйааччы Г.Г.Макарова, ыччат управлениетин начальнига А.А.Захаров кыттыны ыллылар.

Бастатан, баһылык И.Н.Аммосов улуус дьаһалтата 9 ый устата ыттан кэлбит үлэтин-хамнаһын бары айгыларын, хайыскаларын хабаан сырдатта. Отчуот сүннүгүнэн тьа дьонго үптэнэн-хамнастанан олорор салааларынан буолар үүт, эт харчытын быһыы, Мырылалыыр суол оҥолууттар ытыллар үлэлэр тьа ыйытыллар киридилэр. Бу ытыллар отчуокка нэһилик баһылыгы отчуота эмиз ирдэниилэр, маныаха У.Н.Атласова бизрэгис түмүктүтэн сабалаан сайылкытааһыҥа барыт үлэлэринэн түмүктээн билиһиннэрдэ.

Кэпсэтигэ балаача албах киһи кытынна. Олортон билиһиннэрдэххэ, нэһилик олохтоого С.Литвинцев хатыллар от-мас тиэнэр, саамай сылдьар Мырылалыыр суоллара оҥолуллубатыттан хараасталларын, туһааннаах техникалар миэстэтигэр тахсан баран олус куһаҥанньа суолу кыстарбыттарын, массовналар сылдыһыларыгар эбин мэлэйн оҥорбугтарын түһүөн эттэ. С.Е.Кривошалькин отчуока бэрээдэк түһүөн эпилибэтигэр бэлэтээтэ: "Ыччаппыт айыы аска ылларда, ордух хомолтоого - дьахталларбыт, кыргыттарбыт иҔэр буоллулар. Булду бобор кыаллар, оттон арыгыны бобуу, хаачахтааһын тобо кыаллыбаты? Саамай үбү киллэрэр суолунан арыгы буолар дьонгогит норуокутун арыгыга умса астыгыт. Чурапчы - тьа хаһаайыстыбатынан олорор улуус. "Чурапчы" ТХПК үлэтэ Россияда тийэз билинэ, оттон биһиги туттарар эппит сыаната син-биир тьа. Бу хайдагы?" - дьин этинэн кытына.

Олохтоох ыччат Н.И.Харлампьев эмиз кээс болпуруостарга тохтоото. "Быһыты тутуу бэйэбит түмсүүтэ суохлуттан кыаллыбатаҕа. Уубут наһаа ыраах, сүөгүтэ бу охсуулаах. Нэһилик бас билэр сирин кыраныкыстын быһаарыаха кээдэ, кэлин дьон сирбитин-уоппутун кэһэн, булбутун-асытын иимири эһэн баралларын бэрээдэктикээ", - дьин эттэ. Е.Ф.Попов: "Бэйэни салайыныҥа улуубунан кириин нэһиликтэр сирин бас билигэ бэрээдэпкэ суох буолалларын тьирээрдэр, сотору Ил Түмэн депутатин талыы быһара буоларын турар, маныа тьа сирин олорун өйдүүр, өйүүр тьа сирин ычатын талыаха кээдэ", - дьин бэйэтин санаатын биллэрдэ. П.П.Попов: "Тьа сиригэр үлэһит илти мэлэйдн кээдэ, онон дьон тьаҕа тахсан үлэһитилэрин сипиһикээ", - дьин эттэ. Нэһилик кырдыаҕа И.Л.Говоров отчуот киһи астынар тьа багытын хабаан сөптөөхтүк оҥолуллубутун бэлэтээтэ итинэн Таатта үрөх сүннүгэр Лазарев бырайыагынан таас муостаны тутууну хаһыс да сылын туруорсарын эттэ. ыччаттары түмэр, чөл олобу пропагандалыыр сыяктан ыччат комплекснай спартакиадаһын уонна нэһиликкээ түмсүүлээх, актыыбынай буоларын уус-уран самодельноһу каруу фестивалларын, конкурстарын сөргүтэргэ тьа кетэхтэ. Пенсионер Г. Г. Федоров манык ис хоһоонноох этини оҥордо: "Нэһиликкээҕэ кьэмийт киһи, ыал элбэх. Пенсия кээмэйэ наһаа кьра. Биһиги, тьа дьонго, аҥардас от-мас, муус тьизгэрэрибитигэр да бу пенсиябыт бүтэр, тьизийгэ өгөлөр олус ыраахтар. Онон тобо бэйэбит олохтоох дьаһалтабытыгар анал трактор суобуй дьин ыйытыам этэ. Уматык болпуруоҥа кьалыа суоҕа дьиксөөт. Оттон өгө иһин түфорилибит сыананан харчы илан, онон хааччылыан сөп буоллаҕа дьин". Мөҥтөн да атын этинэр истилинэлэр.

Хатылы нэһиликэтин олохтоохторо улуус дьаһалтата сөптөөхтүк үлэлээн иҔэрин бэлэтээтилэр.

Оксана ЖИРКОВА.

Алтынны 22 күнүгэр Бахы нэһиликэгэр улуус дьаһалтатын тобус ыйдаах үлэтин отчуоттуур муннааҕа буолан ааста. Улуус баһылыгы социальной болпуруостарга солбуйааччы А.С.Иустинова салайааччылаах сэтэ кьилтэн турар бөлөх олохтоох нэһиликкээни кьта карустэ. Сүрүн отчуоту А.С.Иустинова оҥордо. Салгыы доруобуйа харыстабылын управлениетин начальнига Г.Н.Алексеев, "Мелиоратор" ГПП начальнига Г.В.Смирников, улуустаагы финансовый-казначейский управление начальнига солбуйааччы Ф.Н.Сухаринов, Маарыкчааннаагы потреббщество соботу-

Улуус дьаһалтатын сыл тобус ыйыгар үлэтин отчуотун Кытаанах уонна Арыылаах нэһиликтэригэр алтынны 22 күнүгэр улуус баһылыгы тутуу болпуруостарыгар солбуйааччы, капиталнай тутуу управлениетин начальнига А.М.Кириллин турордо. Отчуоттуур бөлөх састаабыгар тьа хаһаайыстыбатын управлениетин специалиһа М.Н.Макарова, киин баһыла кьлаабынай араһын солбуйааччы С.С.Сибирякова уонна үөрэх управлениетин отделын сьбиздэссэйэ Е.Н.Ермолаева кьыттылар.

КЫТААНАХ. Отчуоттуур бөлөх нэһиликкээ сылдыһын тэримтэлэртэн сабалаата. Ол курдук, "үтүө дьыалэ" чэрчитинэн тутула турар участкай баһылааҕа, оокулааҕа, интернакка сырытта. Муннаах барыта 40-ча киһи кэлэ. А.М.Кириллин даһылаатыгар улуус дьаһалтата ыттар бары хайыскага үлэлэрин, тобус ый түмүгүнэн улуус социальнай-экономическай балаһыаньатын хартыынатын сырдатта. Салгыы специалистар тьаах үлэлэригэр тьах сонун киридилэр, сабалааһыннар баалларын эбэн эппилэр.

Даһылаат сүннүгүн ыйытыллар киридилэр. Нэһиликкээни сүрүннээн долгутар болпуруостарынан олохтоох бэйэни салайыны, "Чурапчы" ТХПК баһытыгар финансовый-потребительский кооператив тэриммитин бырайыага, хоту көһөрүллүү кьтылаахтарыгар көрүлүр чэпчэтиилэр, нэһиликкээ баһыла тутуута, олохтоох оокула баһата мөлбөҕө, үт суотугар кэлиэхтээх харчы төлөһүүтэ, буолаары турар быһыар буоллулар.

Тьа этинэлэргэ түөрт киһи кьтына. Нэһилик кьрдыаҕас олохтоого И. П. Пономарев бэйэтин этинигэр улуус баһылыгы үлэтигэр астынарын, чу-

КЫТААНАХХА, АРЫЫЛААХХА

слаан Арыылаах курдук кьрыны сирдэр суолларын оҥолууттар хамсааһын тахсыбыттан үөһэрин биллэрдэ. Нэһиликкээ отчуоттуур биригээдэ салайааччынан тутуу управлениетин начальнига кэлбитинэн туһанан, баһыла тутуутугар көмөлөһүргэр баҕа санаатын эттэ.

Оокула директорун үөрэх чааһыгар солбуйааччы Т.Е.Пономарев: "Кадрьыан хаачылыаҕа сыл айы марахаттары көрөбүт. Бүтэһик уон сылга аҥардас директорбыт бьэстэ упарыда. Ол, биллэн турар, оокула материалнай-техническэй баһатыгар улахан охсуулаах. Билигин оокулабыт художественнай-эстетическэй хайысханан үлэһир. Сыл айы оҕолору конкурстаан ылабыт, оттон баһыт оино терүт эппитээбэт, 1934 с. тутуллубут дьыаҕа үлэһин олоробут. Аны ааспыт сылга оокулабыт тонгон, улахан хоромну тахсыбыта. Онуока кьтан да көмө булан ыла иликит. Онон үөһэ управлениетигэр материалнай баһабытын бөһөргөтөргө, тулсарарга көмө оҥороллоругар барабыт", - дьин эттэ.

М.С.Леонтьева бу этингэ холбоһон туран: "Иһэр сайын биһиги нэһиликкээ сүрдээх элбэх үбүлүйүкү дааталар бэлэтэһиктэргэ, онуока бэлэһиктэргэ кьрөсөр тьа саҥа оокула тутуутун былааһыга кьиллэргэ, сабалаһырга", - дьин туруоруста итинэн улуус кииниттэн тьаах үлэһитигэр кэһэн сырдатар үлэни ыппаттарын дьаһалта үлэтин итэҕэһинэн бэлэтээтэ.

И.Н.Попов: "Нэһиликкээ олохтоохторо бэйэбит бэйэбитигэр олоробут, чуолаан кьрдыаҕастар. Хаһаппыт хой-

утуур, сонун аастытын кэһэ кэлэр, телевизор биир эрэ кьнала көстөр, радио саҥарбатаҕа ыраатта. Барытын кэһиттэн истэбит, уопсайынан, кьрдыаҕас, дьыаҕа олорор араҥага үлэ барбат, көмө да оҥолуллубат", - дьин нэһиликкээ кьрдык баар проблеманы таарыда.

АРЫЫЛААХХА улуус дьаһалтатын отчуотун муннааҕа кькө 7 чаастан болдьоммута. Нэһиликкээ сылдыһыта кьра, онуока баара-суоҕа 20-ча киһи хомуллан отчуот сабалаанна. Улуус дьаһалтатын тобус ыйдаах үлэҕэ отчуотун кэһиттэн ыйытыллар киридилэр. Арыылаах нэһиликэгэр дьон-сэргэ, сүрүннээн, социальнай үлэ, доруобуйа харыстабылын, үөһэ болпуруостарынан интэриһиргээтэ.

Тьа этинигэр түөрт киһи кьтыныы ыла.

Тьаыл ветерана, хоту көһөрүллүү кьтылааҕа П.И.Христофоров этинигэр нэһиликкээ тьааан турар уу проблематыттан сабалаата. "Кьүлбүт үлэр куталга кирида, биһиги нэһиликкээ барыта мөҥтөн туһанан олоробут. Сайынын туттабыт, кьһынын сүөгүлэрибит уулулар. Билигин кьүлбүт балаһыаньага быстар мөлөх. Улууслутугар өлүккэ уутун адалан оҕуруу нэһиликтэр абыранылар, оттон биһиги ол сураһын истэ эрэ олоробут. Аны иһэр дьылар кураан буолар куталлаахтар, онно бу туруктуунан олорон бьэрээхтигэ терүт да мэлэһэбит. Маныаха улуус дьаһалтата болдьомтогун уураһыгар, үлэ ыттарыгар нэһиликкээ туруорсуутун тьирээбиз", - дьин этэн туран, баһылы күтүн хоту

көһөрүллүү 60 сылын бэлэз тэһингэ улууска сүрдээх элбэх дьаһал ытыллыбытыгар онуока кьрдыаҕастары барыларын хабаан сырытыннарбыттарыгар махатын биллэрдэ.

Г. И. Егоров нэһиликкээ сир үлэтин сөргүтэргэ итинэн культура объектарга үгүс нэһиликтэргэ туруктара мөлөөн турарынан тьаах министерство көрөр үбэ тийбэтинэн, бу салаага улуус көмөлөһүргэр баҕа санаатын эттэ.

Е. М. Попова нэһиликкээ олорор көһөрүллүү кьтылаахтарга декада кэһигэр мустан олорон эһил балаһын ыйын 19 күнүгэр нэһиликкээ өйдөбүннүк бэлэ туруорсуоҕа дьин биир санаага кэһэн, ыгырыы таһааран, бастаки кьлаагарын улууттарын иһитиннэрдэ. Итини сэргэ кьрыы учаастактарга улуус дьаһалларын туһанан быһаарылар, ыйдаагы былааннар бириэмэтигэр тьиксэркэлэллэрэ буоллар дьин баһатын тьирээтэ. Итини сэргэ нэһиликкээ стоматолог суоҕа элбэх кьһаланы үөһэ-тэрэ, онуока сылга биридэ улуус кииниттэн тьикс тахсан оокула оҕолорун эмтээн, көрөн барар хайаатар да наадалааҕа, олохтоох баһыла материалнай баһата мөлбөҕө, ычаты кьта үлэ тэриммитэ бэлэтэһинилэр.

Ити курдук, Кытаанаха уонна Арыылааха улуус дьаһалтатын отчуоттара буолан дьон-сэргэ үлэ-хамнас туһунан кэпсээн, кьһалбаларын, мунаарар болпуруостарын туруорсан, эппит ылан тарбастылар. Манык муннаахтарга нэһиликкээ тьаах болдьомтоҕу ситэ уурбата, күнээҕи эрэ олорунан мунууданан олороро, кьһалбалаах, туруорсардаах эрэ дьон сылдыра хомолтоого.

С.БОРИСОВА.

на Степановна быһар хайдах быһылаахтык барарын, Ил Түмэн палататыгар, улууска хас депутат турарын лоп-бааччы быһааран бизрдэ.

Кьрыы нэһиликкээ олохтоохторо сүрүн кьһалбаларыттан миэстэтигэр арач суох буолан, Чьаппарага участкай баһылааҕа кириин көрдөрүлөрө наһаа эрээдээҕин, «саатар,

оборудование атыластахытына, тьаах кьһини үөһэтэр-дэһиктэргэ бэйэбитигэр туттарыахытын сөп", - дьин доруобуйа харыстабылын управлениетин начальнига Григорий Никонович быһааран бизрдэ.

Тьа сирин олохтоохторо буолан үт, эт, тириин тутуутун туоһуластылар. Маарыкчааннаагы потреббщество соботу-

харчыта, хамнастара тобо бытарыйан кэлэрин ыйыталастылар. "Ол биһигиттэн тутулуга суох, республикаҕа дохуот тийбэтигэр тутулуктаах. Биһиккээ үөһэттэн харчыны бытарытан ытталар. Оттон кэлбит харчы үс хонуктан ордух сыта суохтаах, ол иһин төһө кэлбитинэн туту тьигээтэбит", - дьин финансовый-казначейский управление начальнига солбуйааччы Ф.Н.Сухаринов быһааран бизрдэ.

Маны тэһэ олохтоохтор коммунальнай көмө, уоока, телефонга чэпчэтиилэр, бензин сыанатын тьааһын ыйыталастылар.

Түмүккэ Альбина Степановна хоту көһөрүллүү кьтылаахтарыгар сэттэ кьһиккээ көһөрүллүү 60 сылыгар аһаан оҥолуллубут мадаллары, 9 оҕо амаар иһигэр А.С.Павлова Ийэ күнүнэн аһаан СР Президентин Грамотатын туттартаата.

Галина ГОВОРОВА.

КЫРЫЫ СИР КЫҤАЛБАЛАРА

опкаҕа специалиһа А.А.Никитин, тьа хаһаайыстыбатын управлениетин экономиһа Е.И.Маркова бэйэлэрин үлэлэрин-хамнастарын сырдатан иһитиннэрин оҥордулар.

Күһүгү үлэ-хамнас кээс буолан, муннааха уоһаа 40 эрэ киһи сырытта. Ол да буоллар, нэһиликкээ интэриһиргир болпуруостарыгар тьаах эппиттэри истэн, санаата дуоһуйан тарбаста. Бахы нэһиликэтин олохтоохторо бэйэни салайыныҥа кириигэ буоллар турар быһар туһунан ыйыталастылар. Онуока Альби-

аналиһы бэйэбитигэр медпункта туттарарбыт буоллар", - дьин санааларын эттилэр. "Бүтүн Россиятаагы нормативка 1800 нэһиликкээлээх сиргэ эрэ арач көрүлүр. Эһикс сокуон быһылынан билигин үс үлэһиттээх фельдшерскэй-акушерскэй пуун үлэһин турар. Оттон сытан эрэ эмтэһиргитигэр Чьаппара участкай баһылаатыгар кириэхтээхит. Участковай баһыла араһа үлүгэр дьирэ саастаах оҕолору эрэ нэһилэргэ биридэ тахсан көрөр эбээһинэстээх. Аналиһы

опкаҕа специалиһа А.А.Никитин: "Эмиз ынах этин 64 солк., орто эмиз ынах этин 60 солк., тоҥ эмиз этин 60 солк., тоҥ орто эмиз этин 58 солк., эмиз сибиньээ этин 64 солк., орто эмиз сибиньээ этин 58 солк., үрүг истээх убаһа этин-72 солк тутуохтут. Ону таһынан баһылы "Сахабулт" тэримтэни кьта дуоҕа-бар туһарсан 1400 тириини тутуохтут. Кааһаҕа харчы баарын көрөн туту төһөһөн эппитигэр", - дьин толору эппити бизрдэ.

Учуоталлар уопускаларын

БЫҤБАРГА КАНДИДАТТАРЫ АГИТАЦИЯЛААҤЫН ТӨЛӨБҮРЭ

«Сага олох» хаһыакка Саха Республикатын Государственной Муннааҕар (Ил Түмэнгэ) депутатка кандидаттары уонна улуустаагы олохтоох салайыны баһылыгар кандидаттары агитациялыыр матырыяаллар иһин төлөбүр: бастаки балаһаҕа балаһа иһин - 15 тыһ. солк., иккис, үһс балаһаларга балаһалар иһин - 10-нуу тыһ. солк.

«Сага олох» РИХ.

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ ТВ С 28 ОКТЯБРЯ ПО 3 НОЯБРЯ

Понедельник, 28 октября		15.15 "Фабрика звезд" 15.50 Живая природа. "Следы наследных зверей". Северный полюс. 17.00 "Большая стирка" 18.00 Вечерние новости. 18.20 "Шутка за шуткой". 19.00 Жди меня. 20.00 "Кто хочет стать миллио- нером?" с Максимом Галкиным. 21.00 Время. 21.30 Территория страха и многосерийный фильм "Клетка". 22.40 Независимое расследование. 23.30 "Фабрика звезд". Про- грамма Михаила Леонтьева.	00.40 "На футболе" с Викто- ром Гусевым. 01.10 Русский экстрим.	14.03 ВЕСТИ. 14.20 "Что хочет женщина". 15.20 Телефильм "Семнад- цать мгновений весны". 16.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 17.00 ВЕСТИ.	государства. Кинолетопись Якутии. 19.20 Сарыал. Фрагменты из спектакля "Яхадана". 19.40 Реклама.	23.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 23.15 ВЕСТИ. 23.30 "Культурная революция". 00.30 "Синемания". 01.00 "Спорт за неделю". 01.30 "Дорожный патруль".
Вторник, 29 октября		17.00 "Клетка". 1-я серия. 18.00 "Большая стирка". 18.20 Вечерние новости. 19.00 "Семейные узы". Сернал. 20.00 "Последний герой - 2". 21.00 "Разбитое сердце". 21.30 "Клетка". 2-я серия. 22.45 Тайны века. "Афера Ин- и". 23.30 "Фабрика звезд". 00.00 Ночное "Время". Проект "Плазма". Премьера. 00.15 "Самозванцы. В погоне за царским золотом". 01.00 "Завещание желтого	предела". 01.25 "Формула власти". Пре- зиденты Словении. 01.55 Триллер "Похищение в рею". До 03.30	13.45 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.03 ВЕСТИ. 14.20 "Что хочет женщина". 15.20 Телефильм "Семнад- цать мгновений весны". 16.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 17.00 ВЕСТИ.	сырьевых карьеров. 18.30 Вернисаж одной карти- ны. 18.50 Реклама. 18.55 Садовая мозаика. 19.15 Реклама. 19.20 Точка роста. 19.40 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.	ловского "Люди и тени". 23.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 23.15 ВЕСТИ. 23.30 Фильм "Падение" (Ис- пания). 2000г. 01.15 "Дорожный патруль". 01.25 "Горная десятка".
Среда, 30 октября		14.40 "Завещание желтого предела". 15.00 Новости. 15.15 "Фабрика звезд". 15.50 Многосерийный фильм "Клетка". 2-я серия. 17.00 "Большая стирка". 18.00 Вечерние новости. 18.20 Документальный детек- тив "Восточный крест". Тере- ранская операция. 19.00 "Семейные узы". Сернал. 20.00 "Русская рулетка" с Валдисом Лельшем. 21.00 Время. 21.40 Многосерийный фильм "Клетка". 3-я серия. 22.45 "Осколки империи".	Фильм Павла Шеремета "Абхазия. Потерянный рай". 23.30 "Фабрика звезд". 00.00 Ночное "Время". 00.15 "Лазерная война". 00.45 "Идеалы". Брюс Ли. 01.35 Мишель Пфайфер и Джессика Ланг в фильме "Тысяча аэров". До 03.20	11.20 Ток-шоу "Цена успеха". 12.15 "Комиссар Рекс". 13.15 "Экспертиза". 13.30 "Москва-Минск". 13.45 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 "Что хочет женщина". 15.20 Телефильм "Семнадцать мгновений весны". 16.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 17.00 ВЕСТИ.	18.10 ТВ-Спорт. 18.30 Реклама. 18.35 День памяти жертв политических репрессий. "Ка- риэстэб: 1" (Чурапчы кеһе- руллуутун 60 сылыгар). 19.05 Реклама. 19.10 Тыя сирэ. 19.40 Реклама.	20.55 Сернал Тайга. 21.50 Сернал "Люди и тени". 23.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 23.15 ВЕСТИ. 23.30 Фильм "Дикая любовь". 01.55 "Дорожный патруль".
Четверг, 31 октября		15.00 Новости. 15.15 "Фабрика звезд". 15.50 Многосерийный фильм "Клетка". 3-я серия. 17.00 "Большая стирка". 18.00 Вечерние новости. 18.20 "Сам с усам". 19.00 "Семейные узы". Сернал. 20.00 "Слабое звено". 21.00 Время. 21.40 Многосерийный фильм "Клетка". 4-я серия. 22.45 "Форс-мажор". 23.30 "Фабрика звезд". 00.00 Ночное "Время". Проект "Плазма". Премьера.	00.15 "Искатели". 00.45 "Безобразия красоты". 01.15 Сбежавшая невеста в комедии "Свадьба Мюргаль".	13.30 "Воя Россия". 13.45 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 "Что хочет женщина". 15.20 Телефильм "Семнад- цать мгновений весны". 16.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 17.00 ВЕСТИ. 17.20 Сернал "Дикий ангел. Возвращение (Аргентина)".	19.05 Реклама. 19.10 Служба 02. 19.25 Олохтоох байыны салайыны: бастакы хардымнар. 19.40 Реклама.	21.50 Сернал "Люди и тени". 23.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 23.15 ВЕСТИ. 23.30 Роберт Де Ниро, Боб Хоскинс и Джонатан Прайс в фильме Терри Гиллиама "Бриллиант". 02.15 "Дорожный патруль".
Пятница, 1 ноября		14.00 "Искатели". 14.30 "Безобразия красоты". 15.00 Новости. 15.15 "Фабрика звезд". 15.50 Многосерийный фильм "Клетка". 4-я серия. Заключитель- ная. 17.00 "Большая стирка". 18.00 Вечерние новости. 18.20 "Человек и закон". 19.00 "Семейные узы". Сернал. 19.50 "Топле чудес" с Леони- дом Якубовичем. 21.00 Время. 21.35 "Фабрика звезд". 22.35 Джим Хэпкинс в боевике	"Доставить по назначению". 00.40 Ночное "Время". 00.55 Боевик "Ванильно-клуб- ничное мороженое". 02.50 Реальная музыка.	13.15 "Экспертиза". 13.30 "Мультипликация". 13.45 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 Телефильм "Комедий- ный коктейль". 2000г. 14.55 "Моя семья". 15.50 "Комната смека". 16.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 17.00 ВЕСТИ.	18.55 Реклама. 19.00 Россияммын 370 сыл. "Улууустар сага кирбилизэргэ". Кобзейи улуута. 19.40 Реклама.	20.25 "Зеркало". 20.50 Сернал "Бригада". 22.00 ПРЕМЬЕРА. "Стань звездой". 22.55 Комедия "Бумеранг" (США). 01.15 Фильм "Прощай, любовник". 02.45 Чемпионат России. "Алания" (Спартак) - ЦСКА. 2-й тайм. Трансляция из Владикавказа.
Суббота, 2 ноября		11.40 Комедия "Ход конем". 13.35 Дисней-клуб. "База и его команда". 14.00 Новости. 14.10 "Чтобы помнили...". Софья Пилавская: Вадим - Д.Филиатов. 14.50 "В мире животных" с Николаем Дроздовым. 15.35 "Большое родительство". Владимир Комаров. 16.20 Фильм "Деревенский детек- тив". 18.00 Вечерние новости. 18.20 "Шутка за шуткой". 18.55 "Кто хочет стать милли- онером?" с Максимом Галкиным.	19.55 "Последний герой-2". "Обмен". 21.00 Время. 21.30 Брюс Уиллис в боевике "Храбрый орешек - 2". 23.50 Друпия Робертс в мис- сионском триллере "Мари Рейн". 01.50 Настасья Кински в ме- лодраме "Твоя дружба и сосед".	06.45 "Доброе утро, Россия!". 08.45 Сернал Тайга. 09.45 Сернал Всеволода Ши- ловского "Люди и тени". 10.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.20 "Форс-мажор". 12.15 "Комиссар Рекс". Сернал.	Детский сернал. 08.35 "Золотой ключ". 09.00 "Военная программа". Александр Сладков. 09.20 "Два роля". 10.20 "Сам себе режиссер". 11.20 "Сто к одному". Телегра. 12.15 "Форт Боярд". 13.10 "Клуб сенсаций". 14.00 ВЕСТИ. 14.20 Детектив "Версия пол- ковника Зорина". 1978г.	20.25 "Зеркало". 20.50 Сернал "Бригада". 22.00 ПРЕМЬЕРА. "Стань звездой". 22.55 Комедия "Бумеранг" (США). 01.15 Фильм "Прощай, любовник". 02.45 Чемпионат России. "Алания" (Спартак) - ЦСКА. 2-й тайм. Трансляция из Владикавказа.
Воскресенье, 3 ноября		11.40 "Властелин вкуса" с Валдисом Лельшем. 11.55 Фильм "Сыта на одинокого". 13.30 "Угнанные истории". 14.00 Новости. 14.15 "Улыбка и улыбка". 14.45 КВН-2002. Первый по- луфинал. 16.50 Живая природа. "Следы наследных зверей". Ренкой охот- ник. 18.00 "Время". 19.10 Олег Газманов, Лариса Долина, Николай Басков в юбилей- ном концерте Надежды Кадышевой	и группы "Золотое кольцо". 20.50 Боевик "Фирма". 23.40 Бокс. Бой сильнейших профессионалов мира. Марко Антони- о Баррера - Дженни Таппа. 00.45 Линия кино. Робин Уильямс в фильме "Куда приводят мечты". До 02.50	08.10 "Русское лото". 09.00 Всероссийская лотерея "ТВ Бонго шоу". 09.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕС- ТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ. 10.15 "Утренняя почта". 10.50 Тунгус. 11.10 Переноска. 11.40 Документаленд. 11.55 ДТРА "Полярная звез- да". Дети XX века. 12.15 Путь к здоровью. 12.40 Сорочичи.	Канал "Россия". 13.10 "Парламентский час". 14.00 ВЕСТИ. 14.20 "Вокруг света". 15.15 "Диалоги о животных". 16.10 "Моя семья". 17.05 "Аншлаг". 18.00 Комедия "Кабельщик". 19.50 "В.Торбле". 20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ. 21.10 "Специальный корреспон- дент". 21.35 Фильм Киркоров, Ла- риса Долina, Лайма Вайкуле, Олег	3-я программа Канал "Россия". 10.50 "Городок". Дядя Дед. Развлекательная программа. 11.20 Фильм "Маленький ку- пальщик" (Франция-Италия).

БАСТАКЫ ПРЕЗИДЕНТЭ

Саха омугу үүнэрбит,
Сайдар суолу булларбыт,
Үрдүккэ сирдэбит,
Үчүгэйгэ тирдэбит,
Уустардаах олоһу
Утун сылга салайбыт
Николаев бараксан
Наҕыл-хонку өйдөөбө.

Улаханньык туланыахпыт,
Үүнэр-кэлэр көлүөнэбит
Сайдар-тулсар суолланна.
Манньа кэрэ олоһу
Николаев аҕалла,
Талаанньыктын таһаарда,
Өрөгөйдүгүн үрдэттэ,
Барҕа махтал тирдэбин,
Баһыбаны туттарыны!

Чурапчыбыт улуутугар
Тобустан биир томторугар
Үрдүк үөрэх кыһатын —
Институту астарда.
Николаев кыайытынан
Иһэр уубут дэлэйиэ,
Улуу Өлүөнэ уутунан
Утахытын ханарыахпыт,

Гаврильева
Екатерина Егоровна,
80 саастаах тыыл
ветерана.
Чурапчы сэл. интернат-
оскуола тоҥторо.

Аркадий Филиппов

МЭЛДЫТИН БИИРГЭБИТ

(Афанасий Петрович Илларионовска)

Көһүттүм даҕаны доҕорбун эйигин,
Эйиҥ дьыа кэргэн мэлдьыттын кэлэрин,
Эйиҥ тапталын күнүттүр кэргэнин
Иһирэх тэлтэрэр оонньуутун билэрин.

Дьэ эрэ, кэлсэтиэх күй иһэ наһаанньыт,
Табыстын ахтылган дууһаны уоскутан,
Тарбатыах мустубут хом-хонну баттыгын,
Түбүктээх үлэбит мунньубут сылаатын.

Өбөлөр, сизинэрбит дьолунан сырдыллар,
Үөрүүнү-көтүүнү ытыһан ыһаллар,
Эдэһийдими-балыстыы курдуктар дьуөгүлэр,
Айылгы да дьоннор, дьолуннаах ийэлэр.

Ат-алтыр саргыга баайылан турдаҕа,
Айанныах-аттаныах чөлүкүөз, тайбаҕа,
Иллээх дьон кэрийитин иһиттин айылба,
Сүрэхкэ, дууһаҕа, оо, көңүл буоллаҕа.

Кэлсэтиэх аар хатын сеп-сөрүүн күлүгэр,
Кырдалга таалаалаан күн иһэр күлүмөр,
Олохтон, дууһаттан булуоха кырдыгыт,
Истиэххэ сүрэхтиг ытыһыт, ылыһыт.

Байанай ыгытар ылыһыт тутуоха,
Уол оҕо дьолуотун бултаамньыт биллэххэ,
Сир иһэ дьиктилээх алыбар умсуоха,
Айылба маанылаах оҕото дэтиэххэ.

Сууктуубун аалларан доҕорбун эйигин—
Уолуктуур санаабын уоскутар кийибин.
Бу кэйэр ахтылган сүрэхтэр суруллан
Мэлдытин бииргэбит хоһооммор куустаран.

Роман ДАНИЛОВ

АЛТА УОН СЭТТЭЛЭЭХТЭР

(Биир дойдулаах үлээннээхтэрбэр Егор Дмитриевич
МАКАРОВКА, Афанасий Иннокентьевич ПЕРМЯКОВКА)

Сааспыт баран иһэр эбит
Санаан ылан болҕойдохко,
Күн-дьыл көтөн иһэр эбит
Күлүмэтих тохтообокко.

Сэттэ уоммут чугалабыт,
Кырдык, лаппа хаамтарбылпыт —
Сокуонунан биһэргэммит
Кырдыкы көмө баттаттыбыт.

Ол эрэри уолуһуйан
Ону билинэ иликит,
Дьэ умайан, оргуйан
Үлэһэн-хамсаан эрбэит.

Биирбит ылар кирбигэ
Чымаан — наука докторо.
Биирбитигэр субу кэлэ
Үтүөлээх үлэһит чыһаал аата.

Үтүсүт бэйэм буолабын —
Үлүһүэ туойабын,
Түптүт бөрүбүн сойуулатым,
Ордук чөллөр кустаһым...

Алта уон сэттэлээхтэр
Аны даҕаны саргыһыт,
Эрдэ эбээт, сэггэрдэр,
Эргэ дьоннор дэтиэхтэ.

Саҥа күнү көрсүөхтү өрүү
Саҥалыы көстөн күлүмүрдүү,
Олоруктут чагын уһуу
Үүмүт үйэ үксүн тоһуу!

ДИРИК МАХТАЛБЫТЫН ТИЭРДЭБИТ

Чурапчы оройуонун 41 колхозун куос өттүнэн хоту көһөрүү 60 сылынан кэрнэстэбил дьаһаллары тэрийэн ыппыт комиссия бары чилиэннэригэр, тэрилтэлэргэ улахан махталбытын тирдэбин. Бастатан түрүн, улуус баһылыгар И.Н. Аммосовка, улуустаагы ветераннар сөбүлүстүн председателигар Л.Д. Барашковка.

Бийигини, Дьоккуускайтан 2 автобулуунан айааннабыт 60-ча кийини, көһөрүүкү кыттылаахтарын, аара Чурапчы кырамысатыгар көрсөн, айах тутан, алгыс этэн, сизин-туому тутуһан көрсүбүттэригэр олус үөрдүбүт, долгуйдубут. Ытыһылыбыт дьаһалларга барыбытын хонор ыалларбытыттан, түспүт дьыһаарытыттан массыннанан тизээн, дьуһурунай автобустары расписанинан сырытыннарбыттар сүрдээх үчүгэй буолла. Ордук кырдыаҕастар «массына наада дьитиһит да, түспүт ыабытыттан кыра массыннанан таспыттара — улахан убаастабыт. Декаданы тэрийиһи бары өттүнэн ураты үчүгэйдик, былаан быһытынан барытыттан астыныныт.

Алтынньы 6-7 күннэригэр төрөөбүт-үөскэбүт нэһиликтэригэр сырытыннардылар. Мин 84 сааһыгар сылдьар эдэһийбинин Николаева Ефдокия Васильевнаһын (Чурапчы сэл. олоһор) Кылаанааха таһса сырыттыбыт. 12 буолан 2 массыннанан Килэҥкэ барбылпыт. Онно кырдыаҕастары сымаһаас олбоһоох массыннанан илдьибиттэрэ эмкэ ытытабыл бэлэстэ буолла. Ити сырыһытыгар олохтоох дьаһалта эдэр баһылыгар И.П. Игнатеевка махталбыт улахан.

Килэҥкэ дьаһалта дьыһаарытын тийэрбитин кытта ыгыс үрдүгэр түһэрэн, өйөөн-убаан киллэрэн олоһулар уонна сахалыы алгыс ырыанан доһуһуллан чоросноох кымыһынан айах тутан, итин чэйинэн көрсүбүттэрэ олус сөхтөрдө. Чэйдээт да оскуолаҕа кылаастарынан көрсүһүтэ сырыттыбыт. Онтон чэйдэтэн баран хонор ыалларбытыгар массыннанан тастылар. Килэ 7 чаастан кулуупка кэрнэстэбил мунньаҕа, улахан концерт буолла, өйдөбүннүк бэлэхтэри, анал суруктары туттарбыттар сүргэбитин көтөктө.

Эдэһийбинин ийэбитин кытта биһирэ төрөөбүт эдэһийбит уолугар Чепалов Васильевоһа хоннубут. Уолбут, кийимпит Платонова Дуня наһаа үөрэн-көтөн көрүстүлэр. Ас-үөл кыайаргынан, кус, куобах эгигэр тийиэ ас арааһа... — быһата, үчүгэй баҕайытык олоһоллор, тыа ыалын сизинэн сүөһү бөрө.

Кулуупка кийимпит Дуня иккисимитигэр сыаналаах бэлэһи туттарбытыттан олус соһуйдубут, үөрдүбүт. Ити буолар кырдыаҕас дьонго эдэрдер махталлара, культуралара. Онон кийимпитигэр Дуняга, уолбутугар Володяга ис сүрөктөн махталбытын тирдэбит. Түмүлэр кэрнэстэбил күннэрин тэрийэн ыппыт комиссия чилиэннэригэр үлэлэригэр үтүө ситиһимэлэри, туйгун доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарарбыт.

Анастасия Васильевна ПОТАПОВА,
75 саастаах Герой-ийэ, тыыл, үлэ ветерана,
көһөрүлүү кыттылааҕа, Дьоккуускай куорат олохтооһо.

ЧУРАПЧЫ СЭЛИЭННЭТИГЭР САХА СИРЭ КӨНҮЛ ӨТТҮНЭН ИУУЧЧА ГОСУДАРСТВОТЫГАР ХОЛБОСПУТА 370 УОННА НЕРЮНГРИ — ЧУРАПЧЫ ДОБОРДОҕУУЛАРЫН 25 СЫЛЛАРЫНАН ЫТЫЛЛАР ДЬААЛААР ПРОГРАММАЛАРА

Алтынньы 29 күнэ:
— «төгүрүк остуол» — «Знание» общество улуус-
таагы тэрилтэтэ;
— оскуодаларга кылаас чаастара — улуустаагы
үөрэх управлениета.

Алтынньы 30 күнэ:
11 ч. — народнай театр дьыһаарытын иннигэр Саха сирэ
көһүл өттүнэн Иуучча государствотыгар холбоспота
370 уонна Нерюнгри — Чурапчы добордоһууларын
25 сылларыгар аналлаах үбүлүөйүнэй күннэри аһыт.
«Баймыат» маҕаһын территориятыгар — тыа
хаһаайыстыбатын техникатын быһааркыта. «Туймаа-
да-лизинг» ФАПК саҥа техникалары Нерюнгриттан
тиэйэн аҕалан оһууҕа дуоһаар оһорсор.

Тыа хаһаайыстыбатын үлэтин тэрээһиннэригэр
саҥа идеялары көрүү.
Тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларын аһыт-
аһыһа.
А.К. Софронов аатынан саалааҕа — «Чурапчы»
ТХПК, Маарыкчааннаагы ПО, чааһынай хаһаайыс-
тылар быһааркытара.

Народнай театрга — улуус тэрилтэлэрин уонна на-
руот уустарын быһааркыларын көрүү.
15 ч. — народнай театрга үөрүүлээх мунньах.
16 ч. — нэһиликтэринэн, тэрилтэлэринэн түмүгү
таһаарым.

17 ч. — концерт.

МАХТАНАБЫТ

Күндү ийэбитин, эбэбитин, хос эбэбитин, тыыл, үлэ
ветеранын, Мугудайтан төрүттээх БАТАРИНА (Пермякова) Евдокия
Михайловнаһы сүгэрбит ырахан күннэригэрбитигэр өйбүл-тирэх,
күүс-көмө буолбут аймактарбытыгар М.А. Собакинаҕа, М.И.
Батаринаҕа, С.Ф. Собакинга улахан махталбытын тирдэбит.

Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, үлэтигэр ситиһимэлэри,
ооһукулар дьолу-соргуну баҕарарбыт.

Кыргытара, күтүөттэрэ, сизинэрэ.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Төлөй нэһиликтэргэ бааһынай хаһаайыстыбатын комплексы
туһуларын, улуустууттан суһаллык сүөһү үлэтигэр сыһыаннаах,
кыалларын механизатор эр киһилээх биһир дьыа кэргэни
дуоһаарынан (бастааһынай олохсуйуохтарын да сеп) үлэ-
һыһабыт. Итигэр системалар, толору хаачылылаах олоһор
дьыһаан хаачыһабыт. Төлөйгө 27-342 телефонига Адамс Егор
Егоровичтын сибээстэригитигэр.

...

Ким тыһа тыһаҕаһы сүгэрбит Чурапчы сэл. Пятилетка уул. 19 №-
гэр кэлэн ыларгытыгар. Тел. 42-103.

ҮЛЭҢИТТЭРГЭ НААДЫАБЫТ

Чурапчы селиэһинэтинэһи Г.Г. Дагданча рыногар КӨЧӨГӨР
уонна УБОРЩИЦА мисстэлэрэ бааллар. Хаһаһа ый айы төлөнөр.
Үлэһэн баҕалаахтар үлэ биһирэтигэр рынок администрациятыттан
билсэргитигэр. Тел. 41-014.

АТЫЛЫЫБЫТ

УАЗ-2206 микроавтобуһу. Үчүгэй туруктаах, утуппунулаах.
УАЗ-22069 автомашинаһы. Бу ыйга перегоннаан кэлбит, 1000 км
сүүрбүт, өйгө «Белая ночь».
Билсэр тел. 41-014.

...

1997 сыллаах УАЗ-3909 («Охотник») автомашинаһы. Сыаната —
кэлсэтинэн. Баһсыга 28-573 телефонига В.В. Местниковтын
билсэргитигэр.

...

28 тыһ. км сүүрбүт, үчүгэй туруктаах УАЗ бортовой
автомашинаһы. Чурапчы сэл. Сима Сергеев уул. 30 №-гэр билсиг.

КУОРТАМНЫЫБЫТ

Суһаллык Чурапчы сэл. Дамбовый уул. 6 №-гэр чааһынай дьыһа.
Хотонноох, булуустаах, сарайдаах. Билсэр тел. 41-942.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Мангаас, кугас эриһи, уҕа бууттар алааһы курадук төгүрүк
кугастаах, мөсөннүгэр быһаах тыһы торбоос сүтэ. Ким көрбүт,
билбит, үтүө санааһын салайтаран, маннааҕа үлэ чааһын кэһиттэн
42-178 телефонига билсэргитигэр көрдөһөбүт.

...

Бүтэй кугас, сүһүгэр кыра сулуһуҕу туһахтааах, хыҥас
кулгаарын үһэ өттүгэр манган тастаах бородууһоһаах тыһы
тыһаас сүтэ. Ким көрбүт, билбит маннааҕа 43-121 телефонига
билсэргитигэр көрдөһөбүт.

...

Бу ый 22 күнүгэр кыһылыһы хара, сирэйэ эриһи, муһулар
быһаах, аттаһыт оһуу тингэһа киһирэ сүтэ. Ким көрбүт маннааҕа
41-440 телефонига билсэргитигэр.

...

«Тура» бааһынай хаһаайыстыбата манньа 5 төбө сүөһү
сүтүктэнэ, бууттарыгар ү бэһээттээхтэр:

1. Манган, кугас кулаһаах тыһы тыһаас.
2. Сырдык куруһу эриһи оһуу тыһаас.
3. Кугас, ачылаах оһуу тыһаас.
4. Сырдык кугас эриһи, сүһүгэр туһахта курадук манганнаах оһуу
тыһаас.
5. Манган чүбүр оһуу тингэһа киһирэ.

Ким көрбүт, билбит Мугудайга 27-525 телефонига
билсэргитигэр көрдөһөбүт.

...

Кугас эриһи, аттаһытатах оһуу тыһаас сүтэ. Ким көрбүт, билбит
Чурапчыга 41-724 телефонига билсэргитигэр көрдөһөбүт.

Биһирэ үлэһэбит үлээннээхтэригэр РСФСР норуотун
үөрүдүрүтүн туйгулар Иннокентий Романович Михайловска уонна
Елизавета Васильевна Пинигинаҕа, кийиһэр олоһулар, сизинэригэр,
аймактарыгар Саха дьыһаарга олоһут күндү уоллара
МИХАЙЛОВ Роман Иннокентьевич
соһумардык өлбүтүн дьыһаат кулурбаһытын тирдэбит.

Абрамов Р.Р., Павлов Н.Н., Попов И.В., Гаврильев
Н.Н., Старостин С.Г., Матвеев А.М., Сидорова В.Р.
дьыа кэргэттэрэ, Сивцев А.Г., Чурапчы селиэһинэтин
интернат-оскуола тоҥторун ветераннарын сибээтэ.

Редактор Г.Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 «а».
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
E-mail: sapaoloh@churap.sakha.ru

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительствота,
улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалыы тыһынан оптуорунуука,
чаппыһа, субуотаҕа таһсар. Хаһыат индекс: 54907

«Саҥа олох» редакционной-издательской холбоһук.
Оффсетнай бэһээт. Сааһыһа №-р 128. Тираж 2197.
25. 10. 2002 с. бэһээтэ бэриһинэ.

Автор суругар эһилэр санаа
редакция позициятыгар мэлдьи сеп түбэһэр
буолбатах. Сурукка мыйылар чакчылар
кырдыктаахтарыгар эһиһиһиһи
автор тус бэйэһэ сүгэр.